

Grażyna Dyrda
Sylwia Dyrda-Maciałek

Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna
im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

EUROPEJSKI FUNDUSZ DOSTOSOWANIA DO GLOBALIZACJI JAKO INSTRUMENT PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU NA REGIONALNYCH RYNKACH PRACY

Wprowadzenie

Globalizację można zdefiniować jako wynikający z rosnącej swobody i tempa transakcji międzynarodowych oraz transgranicznych przepływów dóbr, usług i czynników produkcji proces pogłębiania międzynarodowych powiązań ekonomicznych, z którym jest związany rozwój instytucji i mechanizmów charakterystycznych dla rozwiniętej gospodarki rynkowej¹. Procesy globalizacyjne w gospodarce światowej stanowią jedno z modelowych rozwiązań gospodarki otwartej realizowanej zgodnie z zasadą racjonalnych wyborów². Globalizacja prowadzi do przestrzennej reorganizacji produkcji przemysłowej, powiązania rynków finansowych, dyfuzji technologii, unifikacji norm i standardów wytwarzania oraz stylów konsumpcji³, a w efekcie do „(...) tworzenia się zintegrowanego globalnego rynku towarów, usług, kapitału i kształtowania się nowego międzynarodowego podziału pracy”⁴.

Globalizacja, umożliwiając podejmowanie racjonalnych decyzji ekonomicznych i optymalną alokację czynników wytwórczych, przynosi wiele korzyści, ale procesy globalizacyjne stają się również źródłem napięć i zagrożeń dla gospodarek wielu krajów i regionów⁵. Jednym z obszarów tych zagrożeń są strukturalne niedopasowania na rynkach pracy. Wynikają one głównie ze zmian w popycie na pracę uwarunkowanych takimi czynnikami, jak: zmieniająca się

¹ Globalizacja i integracja europejska. Szanse i zagrożenia dla polskiej gospodarki. Red. J. Kotyński. PWE, Warszawa 2005, s. 16.

² Ibid., s. 111.

³ J.H. Mittelman: Globalization: An Ascendent Paradigm? „International Studies Perspectives” 2002, No 3, s. 3-5.

⁴ Globalizacja. Mechanizmy i wyzwania. Red. B. Liberska. PWE, Warszawa 2002, s. 18.

⁵ J.H. Mittelman: The Globalization Syndrome: Transformation and Resistance. Princeton University Press, Princeton 2000, s. 234-236; M.F. Guillen: Is Globalization Civilizing, Destructive or Feeble? A Critique of Five Key Debates in the Social-science Literature. „Annual Review of Sociology” 2001, Vol. 27, s. 14.

struktura popytu na produkty, wdrażanie postępu technicznego, zmiany geograficznej lokalizacji przedsiębiorstw i nierównomierne rozmieszczenie kapitału oraz zmieniająca się struktura towarowa handlu zagranicznego w warunkach gospodarki otwartej⁶. Tak więc w postępujących procesach globalizacyjnych można, między innymi, poszukiwać przyczyn bezrobocia strukturalnego. Ograniczanie tego zjawiska wymaga prowadzenia efektywnej polityki zatrudnienia ukierunkowanej na dostosowanie struktury podaży zasobów pracy do zmieniającej się struktury popytu na pracę, realizowanej z uwzględnieniem uwarunkowań gospodarczych, strukturalnych, edukacyjnych oraz integracyjnych⁷.

Negatywne skutki globalizacji są również widoczne na niektórych regionalnych i branżowych rynkach pracy w krajach Unii Europejskiej. Podstawowym instrumentem finansowania unijnych programów rynku pracy i przeciwdziałania bezrobociu jest Europejski Fundusz Społeczny. Niemniej jednak dla pełniejszego wsparcia, na szczeblu regionalnym i lokalnym, pracowników branż szczególnie dotkliwie odczuwających skutki zmian globalizacyjnych, ustanowiono w 2006 roku Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji⁸. Programy pomocowe, finansowane ze środków tego funduszu, mają na celu szybką aktywizację zawodową osób, które straciły pracę w wyniku sektorowych zwolnień zbiorowych. Od 2009 roku wsparcie finansowe z EFG mogą otrzymywać również pracownicy branż dotkniętych skutkami kryzysu finansowego i gospodarczego⁹.

Celem badawczym artykułu jest próba oceny roli Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji w równoważeniu regionalnych rynków pracy w Unii Europejskiej, a także analiza uwarunkowań globalizacyjnych, w wyniku których wsparcie z EFG uzyskały polskie branże i regiony. Cel ten zrealizowano metodą analizy wskaźnikowej, opisowej i porównawczej, wykorzystując dostępne akty prawne, dokumenty, sprawozdania i raporty unijne oraz krajowe¹⁰. Ze względu na krótki okres funkcjonowania Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji, a tym samym brak publikacji z tego zakresu, uznano za celowe podjęcie tej tematyki w niniejszym artykule.

⁶ E. Kwiatkowski: *Bezrobocie. Podstawy teoretyczne*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006, s. 49.

⁷ D. Kotlorz: *Przeobrażenia struktur zatrudnienia w Polsce w okresie transformacji. Wybrane problemy*. GSWH, Katowice 2004, s. 83, 115.

⁸ Rozporządzenie (WE) nr 1927/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 roku ustanawiające Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji. Dz.U. UE, L. 406.

⁹ Rozporządzenie (WE) nr 546/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2009 roku zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1927/2006 ustanawiające Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji. Dz.U. UE, L. 167.

¹⁰ Dane liczbowe zamieszczone w artykule stanowią wartości aplikacyjne. Rozwiązanie takie przyjęto ze względu na fakt, że długotrwała procedura pozyskiwania środków EFG powoduje niekiedy przesunięcie terminu płatności na rok następny, podczas gdy program pomocowy jest już realizowany ze środków własnych kraju aplikującego. Należy również zauważyć pewne różnice w danych statystycznych występujących w dostępnych źródłach, co jest zapewne wynikiem korekty niektórych wniosków.

Analiza funkcjonowania Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji w latach 2007-2010

Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji, podobnie jak Europejski Fundusz Społeczny, służy wdrażaniu aktywnej polityki rynku pracy, której celem jest zwiększenie zdolności do zatrudnienia i ograniczanie zjawiska bezrobocia. Należy jednak zauważyć, że wsparcie z EFG ma charakter doraźny, jednorazowy, nakierowany na udzielenie pomocy zwalnianym pracownikom, podczas gdy wieloletnie programy finansowane z EFS służą realizacji strategicznych celów rozwoju kapitału ludzkiego.

Dotacja z EFG, przyznawana decyzją Parlamentu Europejskiego na wniosek Komisji Europejskiej w formie jednorazowej płatności, jest przeznaczona na refundację wydatków poniesionych wcześniej ze środków krajowych. Wysokość wkładu EFG nie może przekroczyć 50% kosztów kwalifikowanych wsparcia (przejściowo w latach 2009-2011 maksymalnie 65% kosztów), a roczne wydatki Funduszu muszą się mieścić w kwocie 500 mln euro.

Tabela 1

Wymiary działalności EFG w latach 2007-2010

Wyszczególnienie	Ogółem	W latach			
		2007	2008	2009	2010
Liczba wniosków o dofinansowanie Dynamika – rok poprzedni = 100,0	73 x	9 -	5 55,6	29 580,0	30 103,5
Liczba aplikujących krajów członkowskich Dynamika – rok poprzedni = 100,0	18 x	6 -	3 50,0	13 433,3	12 92,3
Wnioskowana kwota dofinansowania w mln € Dynamika – rok poprzedni = 100,0	403,1 x	57,7 -	20,6 35,7	166,6 808,3	158,2 95,0
Liczba pracowników objętych programami EFG Dynamika – rok poprzedni = 100,0	76104 x	10679 -	5435 50,9	28909 531,9	31081 107,5

Źródło: Sprawozdania Komisji dla PE i Rady z działalności EFG w latach 2007, 2008, 2009. Summary of EGF applications, <http://ec.europa.eu/egf> [dostęp: 02.07.2011].

W czteroletnim okresie funkcjonowania EFG na szczególną uwagę zasługują wyniki działalności w 2009 roku (tabela 1), kiedy to rynki pracy mocno odczuwały skutki kryzysu gospodarczego, a zmienione przepisy umożliwiały udzielanie wsparcia zwalnianym w związku z tą sytuacją pracownikom. Konkluzja ta znajduje potwierdzenie w strukturze rodzajowej wniosków aplikacyjnych (tabela 2), z których zdecydowana większość (około 80%) była determi-

nowana skutkami kryzysu światowego dla lokalnych i regionalnych rynków pracy. Regionalny charakter zakłóceń na rynkach pracy jest również widoczny w strukturze wniosków wyodrębnionej ze względu na kryterium interwencji (tabela 2) – najbardziej znaczący jest udział tych, które wynikają z regionalnych sektorowych zwolnień grupowych w jednym lub w dwóch sąsiadujących województwach.

Tabela 2
Struktura rodzajowa wniosków o dofinansowanie z EFG
w latach 2007-2010

Wyszczególnienie		Ogółem		Struktura % w latach			
		liczba wniosków	udział %	2007	2008	2009	2010
Zasadnicza przyczyna interwencji	zmiany w kierunkach światowego handlu	26	35,6	100,0	100,0	20,7	20,0
	kryzys finansowy i gospodarczy	47	64,4	-	-	79,3	80,0
	razem	73	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kryterium interwencji	co najmniej 500* zwolnień w okresie 4 miesięcy w przedsiębiorstwie oraz w podmiotach z łańcucha dostaw	26	35,6	33,3	40,0	34,5	36,7
	co najmniej 500* zwolnień w okresie 9 miesięcy głównie w sektorze MSP w regionie lub w dwóch sąsiadujących regionach	39	53,4	44,5	60,0	48,3	60,0
	szczególna sytuacja na niewielkich rynkach pracy, gdy zwolnienia mają poważny wpływ na zatrudnienie i lokalną gospodarkę	8	11,0	22,2	-	17,2	3,3
	razem	73	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

* Od 2009 roku – wcześniej 1000 zwolnień.

Źródło: Statistical Portrait of the EFG 2007-2010, European Commission 2010, Summary of EGF applications, <http://ec.europa.eu/egf> [dostęp: 02.07.2011].

Okres działalności EFG jest relatywnie krótki i nie wszystkie państwa członkowskie UE korzystały z tej formy finansowania programów rynków pracy. Zdecydowanie większa aktywność w pozyskiwaniu środków EFG charakteryzuje kraje „starej Unii” – spośród dawnej „piętnastki” już 12 państw aplikowało

o ten rodzaj wsparcia, składając łącznie ponad 80% wszystkich wniosków (tabela 3).

Aktywność państw członkowskich UE w pozyskiwaniu środków EFG

Tabela 3

Państwa członkowskie UE	Liczba złożonych wniosków					Udział %
	w latach				ogółem	
	2007	2008	2009	2010		
Austria	-	-	1	2	3	4,11
Belgia	-	-	2	1	3	4,11
Bułgaria	-	-	1	-	1	1,37
Czechy	-	-	-	1	1	1,37
Dania	-	-	2	4	6	8,22
Finlandia	1	-	-	-	1	1,37
Francja	2	-	1	1	4	5,48
Hiszpania	-	3	2	6	11	15,07
Holandia	-	-	7	6	13	17,81
Irlandia	-	-	3	-	3	4,11
Litwa	-	1	4	-	5	6,85
Malta	1	-	-	-	1	1,37
Niemcy	1	-	2	1	4	5,48
Polska	-	-	-	3	3	4,11
Portugalia	1	-	2	1	4	5,48
Słowenia	-	-	-	1	1	1,37
Szwecja	-	-	1	-	1	1,37
Włochy	3	1	1	3	8	10,96
Kraje „starej Unii”	8	4	24	25	61	83,56
Kraje przyjęte w latach 2004 i 2007	1	1	5	5	12	16,44
Ogółem UE	9	5	29	30	73	100,0

Źródło: Ibid.

Zauważalne są również znaczne dysproporcje wielkości uzyskiwanego wsparcia na niekorzyść nowo przyjętych państw członkowskich (tabela 4) – przypada na nie tylko około 8% wartości wszystkich dotacji z EFG. Spośród wszystkich zwolnionych unijnych pracowników, objętych programami dofinansowanymi z EFG, niewiele ponad 10% to mieszkańcy państw, które zostały przyjęte do UE w latach 2004-2006. Ponadto przeciętna kwota dofinansowania

przypadająca na 1 pracownika ze „starej Unii” jest sześciokrotnie wyższa od średniej w krajach będących nowymi członkami Wspólnoty.

Tabela 4

**Udział państw członkowskich UE w programach pomocowych EFG
w latach 2007-2010 (łącznie)**

Państwa członkowskie UE	Pracownicy objęci programami EFG		Kwota dotacji z EFG			
	liczba osób	udział %	w mln €	w %	przypadająca na 1 pracownika	
					w €	w relacji do średniej UE w %
Austria	1273	1,67	17,4	4,32	13669	258
Belgia	5033	6,61	18,8	4,66	3753	71
Bułgaria	643	0,85	1,1	0,27	1711	32
Czechy	634	0,13	0,3	0,08	476	9
Dania	4688	6,16	42,2	10,47	9002	170
Finlandia	915	1,20	2,0	0,50	2186	41
Francja	5938	7,80	97,0	24,06	16336	308
Hiszpania	9675	12,72	35,1	8,71	3628	69
Holandia	6382	8,39	21,1	5,23	3306	62
Irlandia	12 611	16,57	65,8	16,32	5218	99
Litwa	3013	3,96	2,9	0,72	963	18
Malta	675	0,88	0,7	0,17	1037	20
Niemcy	7593	9,98	32,8	8,14	4320	82
Polska	804	1,06	0,9	0,23	1119	21
Portugalia	3641	4,78	7,1	1,76	1950	37
Słowenia	2554	3,36	2,3	0,57	901	17
Szwecja	1500	1,97	9,8	2,43	6533	123
Włochy	8532	11,21	45,8	11,36	5368	101
Kraje „starej Unii”	67 781	89,06	394,9	97,96	5826	110
Kraje przyjęte w latach 2004 i 2007	8323	10,94	8,2	2,04	985	19
Ogółem UE	76 104	100,00	403,1	100,00	5297	100

Źródło: Ibid.

Wsparcie EFG jest ukierunkowane na pracowników tych sektorów, w których zwolnienia są skutkiem zmian w strukturze światowego handlu bądź globalnego kryzysu finansowego i gospodarczego. Skutki te dotknęły wiele branż

i sektorów gospodarki, co implikuje znaczny stopień zróżnicowania sektorowego wniosków aplikacyjnych (tabela 5).

Struktura sektorowa wniosków o dofinansowanie z EFG

Tabela 5

Sektor	Liczba wniosków	Wysokość dotacji		Pracownicy objęci programami EFG	
		w mln €	w %	liczba	udział %
Artykuły gospodarstwa domowego	2	10,9	2,70	3057	4,02
Budowlany	5	42,5	10,54	10 004	13,15
Ceramiczny	1	6,6	1,64	1600	2,10
Elektromechaniczny, budowa maszyn	7	28,6	7,10	4127	5,42
Elektroniczny	3	6,9	1,71	1816	2,38
Handel detaliczny	2	1,9	0,47	1788	2,35
Handel hurtowy	1	2,5	0,62	613	0,81
Hutnictwo szkła	1	2,6	0,64	598	0,79
Kamieniarski	1	1,4	0,35	300	0,39
Komputerowy	1	14,8	3,67	2400	3,15
Meblarski	1	0,7	0,17	636	0,84
Metalurgiczny	2	10,1	2,51	1051	1,38
Naprawy i konserwacja sprzętu lotniczego	1	7,4	1,84	850	1,12
Odzieżowy	5	6,7	1,66	4900	6,44
Poligraficzny	10	22,3	5,53	5405	7,10
Samochodowy	14	147,4	36,57	18 116	23,80
Stoczniowy	1	14,2	3,52	950	1,25
Stolarstwo i ciesielka	1	2,0	0,50	557	0,73
Tekstylny	10	50,9	12,63	11 204	14,72
Telefonia komórkowa	3	20,4	5,06	5534	7,27
Wydawnictwa	1	2,3	0,57	598	0,79
Ogółem*	73	403,1	100,0	76 104	100,0

* Łącznie w latach 2007-2010.

Źródło: Ibid.

Wśród sektorów, których zwolnieni pracownicy zostali objęci programami pomocowymi EFG, szczególnie znaczący jest udział przedsiębiorstw branży motoryzacyjnej – sektora samochodowego, branży budowlanej, przemysłu elektromechanicznego i budowy maszyn oraz przemysłu tekstylnego. Są to te sektory gospodarki, w których nastąpił znaczny spadek sprzedaży wywołany bądź spadkiem popytu w warunkach kryzysu gospodarczego, bądź zwiększonym importem produktów spoza Wspólnoty, głównie z krajów Dalekiego Wschodu.

Należy przy tym zauważyć, że wsparcia finansowego z EFG nie można udzielić restrukturyzowanym przedsiębiorstwom. Beneficjentami programów pomocowych EFG mogą być wyłącznie osoby, które utraciły pracę w wyniku zwolnień zbiorowych, przy czym niedopuszczalne są pasywne formy pomocy. Kierunki wydatków EFG na aktywizację bezrobotnych przedstawiono w tabeli 6.

Tabela 6

Struktura wydatków na aktywizację rynków pracy współfinansowanych ze środków EFG

Wyszczególnienie	Udział % w łącznej kwocie wydatków w latach	
	2008	2009
Usługi w zakresie pomocy w poszukiwaniu pracy, poradnictwa zawodowego, poświadczania kompetencji itp.	9,22	10,91
Dodatki na poszukiwanie pracy	53,06	0,20
Dodatki na koszty przeniesienia	-	2,93
Inne dodatki (np. systemy praktyk)	-	0,99
Szkolenia i przekwalifikowanie	16,11	41,51
Dodatki na szkolenia	6,19	14,58
Dodatki na pokrycie kosztów utrzymania w czasie szkolenia lub korzystania z innych form aktywizacji bezrobotnych	-	15,16
Zachęty w dziedzinie zatrudnienia i rekrutacji	9,60	2,99
Zatrudnienie, wspierane i rehabilitacja zawodowa niepełnosprawnych	-	0,33
Bezpośrednie tworzenie miejsc pracy	-	0,69
Zachęty do podjęcia działalności gospodarczej	2,19	5,50
Pomoc techniczna	3,63	4,21
Ogółem	100,0	100,0

Źródło: Sprawozdania Komisji dla PE i Rady z działalności EFG w latach 2008 i 2009.

Analizując strukturę rodzajową wydatków współfinansowanych z EFG w latach 2008-2009, można stwierdzić rosnącą polaryzację kierunków tych wydatków. Początkowo dominowały wydatki na poszukiwanie pracy, natomiast nie finansowano bezpośredniego tworzenia miejsc pracy czy też rehabilitacji zawodowej i zatrudniania niepełnosprawnych. Sytuacja zmieniła się w następnym roku, kiedy to znacząco zwiększono zakres przedmiotowy pomocy z EFG, a szczególny nacisk położono na szkolenia i przekwalifikowania osób tracących pracę w problemowych sektorach.

Programy pomocowe EFG realizowane na regionalnych rynkach pracy w Polsce

Polska złożyła pierwsze trzy wnioski aplikacyjne EFG dopiero w 2010 roku (tabela 7).

Tabela 7

Charakterystyka polskich wniosków aplikacyjnych EFG

Nazwa projektu	Obszar terytorialny objęty wsparciem	Sektor	Całkowity planowany budżet	Wkład EFG		Liczba pracowników	
				w €	w %	zwolnionych w okresie odniesienia	objętych wsparciem EFG
Wielkopolskie Automotive	powiaty leszczyński, ostrzeszowski i rawicki	motoryzacyjny, samochodowy	973 965	633 077	65,0	1104	590
H. Cegielski Poznań	miasto Poznań i powiat poznański	budowa maszyn i urządzeń	175 770	114 250	65,0	550	189
Podkarpackie Machinery	powiaty nizański, stalowowolski i tarnobrzeski	budowa maszyn i urządzeń	697 800	453 570	65,0	594	200

Źródło: Wnioski aplikacyjne EFG 2010/004/PL, EFG 2010/006, EFG 2010/013, <http://ec.europa.eu/egf> [dostęp: 02.07.2011].

Pierwszy ze składanych wniosków dotyczył zwolnień zbiorowych w przedsiębiorstwach sektora samochodowego zlokalizowanych w województwie wielkopolskim w trzech powiatach: leszczyńskim, ostrzeszowskim i rawickim, w których wzrost stopy bezrobocia w 2009 roku był znacząco wyższy niż w skali całego regionu. W polskich zakładach przemysłu motoryzacyjnego pracę straciło wtedy około 30% zatrudnionych. Było to spowodowane znacznym spadkiem wielkości popytu na samochody osobowe i ciężarowe na rynkach europejskich, podczas gdy większość produkcji polskiego przemysłu motoryzacyjnego jest eksportowana.

Wsparcie z EFG dla zwolnionych pracowników firmy H. Cegielski S.A., produkującej silniki wysokoprężne dla przemysłu stoczniowego, było uwarunkowane problemami tego sektora w związku z kryzysem światowym. Znaczący spadek zamówień, głównie ze stoczni holenderskich, był przyczyną zwolnień grupowych w poznańskiej spółce funkcjonującej w łańcuchu dostaw dla sektora stoczniowego.

Wywołany kryzysem światowym spadek popytu w sektorze budowy maszyn i urządzeń stał się również przyczyną zwolnień grupowych na Podkarpaciu w powiatach: nizańskim, stalowowolskim i tarnobrzeskim, powodując tam istotny wzrost stopy bezrobocia.

Uzyskane z EFG dotacje zostały przeznaczone na częściową refundację kosztów, sfinansowanych wcześniej ze środków Funduszu Pracy, programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych obejmujących głównie szkolenia, przekwalifikowania oraz wspieranie przedsiębiorczości zwalnianych pracowników, a także tworzenie nowych miejsc pracy.

Podsumowanie

Relatywnie krótki okres funkcjonowania Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji powoduje, że wnioski dotyczące jego roli w ograniczeniu bezrobocia na regionalnych rynkach pracy mogą mieć jedynie wstępny charakter. Niemniej jednak należałoby zauważyć, że:

- EFG stanowi komplementarne, względem funduszy strukturalnych, narzędzie aktywizacji regionalnych rynków pracy, a udzielana z tego funduszu doraźna pomoc dla bezrobotnych umożliwia opracowanie długofalowych programów wsparcia finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego,
- procedura pozyskiwania wsparcia z EFG jest skomplikowana i długotrwała, a ponadto wymaga wcześniejszego uruchomienia całości środków krajowych, co znacznie ogranicza liczbę realizowanych programów pomocowych,
- relatywnie niewielkie znaczenie EFG jako instrumentu przeciwdziałania zjawisku bezrobocia na szczeblu regionalnym i lokalnym jest uwarunkowane m.in. słabą znajomością tej formy wsparcia nie tylko wśród pracowników, ale także wśród pracodawców będących potencjalnymi inicjatorami procedury składania wniosków aplikacyjnych¹¹,
- zwiększeniu skuteczności EFG jako narzędzi aktywizacji rynków pracy sprzyja modyfikacja przepisów dotyczących zakresu wsparcia z tego funduszu, będąca reakcją na zmieniające się, globalizacyjne uwarunkowania sytuacji gospodarczej unijnych państw i regionów.

Podsumowując, należałoby zwrócić uwagę na zasadność prowadzenia badań umożliwiających ocenę efektywności Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji w dłuższej perspektywie czasowej.

THE EUROPEAN GLOBALISATION ADJUSTMENT FUND AS AN INSTRUMENT OF RESISTANCE TO THE UNEMPLOYMENT ON REGIONAL LABOUR MARKETS

Summary

An unemployment is a key social-economic problem and its causes have a various character. A very important determinant of unemployment phenomenon on regional and local labour market seems to be a progressive process of economy globalisation that causes structural changes of an international trade. This situation has an unprofitable influence on regional and local economy in countries where is observed a fast rise of importation, decrease of labour participation in a trade or transferring a business activity abroad.

The European Globalisation Adjustment Fund (EFG) was set up in 2006 as an instrument of a financial supporting to trade and regional labour markets in the EU

¹¹ Świadczą o tym wyniki badań Eurobarometru z października 2008 roku i czerwca 2009 roku.

member countries that were particularly offended by effects of global economy changes. Projects that are financed from this fund aim also a remission of negative influence of worldwide crisis 2008-2009 on labour market functioning. The Polish regions such as Podkarpacie or Wielkopolska benefited from the EFGG funds. It is noticed that a procedure of financial supporting gain from EFG is very complicated and its simplification would contribute to rise of effectiveness of this instrument in regional labour markets activation.